

8. 9. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náhrada nemajetkové újmy

Vážně nemocná seniorka v létě upadla na pozemku ve vlastnictví obce, ve správě městské části. Utrpěla mnohočetná povrchní poranění hlavy, obou kolen a pravého lokte. Její zranění byla ošetřena v nemocnici a následně byla propuštěna do domácího ošetřování.

Obrátila se na správce pozemku se žádostí o poskytnutí náhrady újmy. Argumentovala, že betonový povrch pozemku je rozbitý, s četnými, různě vysokými hrboly. Ke vzniku újmy žádným způsobem nepřispěla, např. rychlým tempem chůze či nevhodným obutím. Jiný přístup do prodejny, do které směřovala, neexistuje a navazující pozemky jsou řádně udržované. Došlo tak k zásahu do jejího zdraví, které je jako součást tělesné integrity chráněno článkem 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Kromě uvedené argumentace poukázala na ust. § 2958 občanského zákoníku o určení výše náhrady nemajetkové újmy[1], judikaturu i Metodiku Nejvyššího soudu ČR[2].

Rada městské části s poskytnutím náhrady nesouhlasila s odkazem na § 27 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích[3], tedy, že uživatelé chodníku nemají nárok na náhradu, která jim vznikla ze stavebního stavu nebo dopravně-technického stavu pozemní komunikace.

Seniorka si následně vyžádala vyjádření odboru dopravy, jako speciálního stavebního úřadu ve věcech silnic II. a III. třídy, veřejně přístupných účelových komunikací a místních komunikací základního komunikačního systému, ze kterého vyplynulo, že uvedená plocha, na které utrpěla úraz, vůbec nemá charakter komunikační plochy ve smyslu zákona o pozemních komunikacích.

Seniorka konstatovala, že správce o této skutečnosti musel vědět, popř. vědět měl a má za to, že se ze strany správce pozemku jedná o uvádění nepravdivých informací a úmyslné uvedení v omyl.

Opakovaně vyzvala správce pozemku k úhradě nemajetkové újmy, avšak do dnešního dne náhradu újmy neobdržela, a to ani dle Metodiky Nejvyššího soudu ČR[4], ani podle zásad slušnosti.

Obrátila se mj. na Ministerstvo vnitra a veřejného ochránce práv, do jehož kompetence spadá rovněž agenda přestupků i pozemních komunikací.

Veřejný ochránce práv konstatoval, že uvedené ministerstvo může ve vztahu k přestupkovým řízením figurovat jen jako orgán odvolací nebo orgán přezkumu, avšak vždy pouze ve vztahu k nižšímu stupni ve struktuře správních orgánů. Tímto orgánem by byl krajský úřad, a ten se v této věci nijak neangažoval.

Ve své další korespondenci veřejný ochránce práv uvedl: „Jde-li o otázku pozemních komunikací, ani zde není patrné, v čem spočívá jádro podnětu. Jde snad o spor o to, zda plocha je vůbec pozemní komunikací a pokud ano, tak jakou (účelovou, místní či jinou)? Tyto sice otázky bývají předmětem mých šetření, avšak až tehdy, co se na mě stěžovatelé obrátí s podnětem, který v tomto ohledu splňuje předepsané náležitosti – tedy poté, co mají k dispozici výsledek příslušného správního řízení. To ve Vašem případě patrně vůbec neběželo. Proto ani zde nevidím prostor pro své případné šetření.“

Na vznesenou otázku seniorka veřejnému ochránci práv tedy věc znovu objasnila, mj. s tím, že se evidentně nejedná o spor, zda je plocha pozemní komunikací. Vzápětí však obdržela jeho sdělení: *Důvody k zahájení šetření ve věci Vašeho podnětu jsem neshledal Současně Vám sděluji, že na Vaše další doplnění v této věci již nebudu reagovat.*“

Mám za to, že obdobné kauzy je třeba posoudit z hlediska obecné odpovědnosti dle [občanského zákoníku](#) a zabývat se i případným porušením povinností správce pozemku. Správce měl vědět, o jakou plochu, kterou „*spravuje*“, či spíše *nespravuje*, se jedná a buď v rámci zmíněné Metodiky, nebo v rámci pravidel slušnosti seniorku odškodnit. Svě odpovědnosti se nemůže zříct odkazem na zákon o pozemních komunikacích.

Rovněž nerozumím postupu veřejného ochránce práv, který vznesl doplňující otázku na stěžovatelku, ovšem v okamžiku, kdy mu vznesenou otázku objasní, sdělí, že na další podání již nebude reagovat. Apelovala bych proto rovněž na dodržování zásad dobré správy, kterou je mj. i vstřícnost[5].

Mgr. Marcela Fadrná,
právnička

[1] „Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti“.

[2] Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku), dostupná >>> [zde](#).

[3] Zákon č. [13/1997](#) Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

[4] K dispozici >>> [zde](#).

[5] K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)

- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)